

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

*

Fatmanur Özen* - Esmenur Arslan Hendekçi**

*Yrd. Doç. Dr, Giresun Üniversitesi, Özel Eğitim Bölümü, Giresun, Türkiye

E-Posta: fozen2010@gmail.com

**Öğretmen, Giresun Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü (EYTPE ABD), Giresun, Türkiye

E-Posta: esma_nur_911@hotmail.com

Öz

Denetim, eğitim sisteminin bir alt sistemidir ve yönetim süreçlerinin vazgeçilmez öğelerindedir. Eğitim alanındaki bütün gelişmeler denetim sistemine de yansımaktadır. Bu çalışma 2005-2015 yılları arasındaki Türkiye’de yayımlanmış eğitim denetimi alanındaki makale ve tezleri inceleyerek, Ülke eğitim sistemindeki gelişmeler izlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 66 makale ve yedi tez betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Makaleler ve tezler, alan yazın doğrultusunda araştırmacılarca belirlenen alt analiz düzeyinde: denetimin işlevleri, çağdaş denetim modelleri ve anlayışları, denetimin tarihsel süreçlerde incelenmesi, denetimde etik, denetimde öğretmen/müfettiş veya müfettiş yardımcılardan/yöneticilerden beklenenlerin belirlenmesi ve Türkiye’nin denetim sistemi ile başka ülkelerin denetim sistemlerinin karşılaştırılması başlıklarına tasnif edilip, incelenmiştir. İnceleme sonuçları Türkiye’de eğitim denetimi bağlamında en çok denetimin işlevlerini içeren araştırmaların/çalışmaların yapıldığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim denetimi, eğitim denetimi araştırmaları, betimsel analiz

The Descriptive Analysis of Academic Studies Published in Turkey about Education Supervision between the Years of 2005-2015

*

Abstract

Supervision (inspection) is a subsystem of the educational system and is one of the indispensable elements of the management process. All developments have existed in the field of education is reflected in to the supervision system too. This study examining articles and theses published in Turkey about educational supervision between the years of 2005-2015. By this way developments in the country's educational system has been tried to be monitored. In this manner, 66 articles and seven thesis were analyzed by descriptive analysis. For descriptive analysis control functions of supervision, modern supervision models and approaches, examining the historical process of the supervision, ethics of supervision, expectations from teachers'supervisors or supervisors assistants/ administrators, comparison of Turkey's education supervision system to other countries' supervision systems used as analysis levels. All articles and theses classified by using analysis level. The results show that the most common research area about educational supervision belongs to functions of supervision in Turkey.

Key words: *Education supervision, education supervision/inspection research, descriptive analysis*

Giriş

Eğitimin amacı bilgi ve becerinin bir parçası olmak, kişisel ve mesleki gelişime yardımcı olarak insani değerleri yüceltmektir. Eğitim, ulusal hedeflere ulaşılmasının, her alanda gelişmenin sağlanmasının ve toplumsal adaletin vazgeçilmezidir. Son zamanlarda okullardan daha nitelikli eğitim vermeleri, saydam ve hesap verir olmalarına ilişkin beklenti artmıştır (Thakral, 2015). Bu durum tüm eğitim sistemi boyunca denetimin önemini güçlendirmektedir.

Tüm sistemlerin belli bir amacı ve işleyişi vardır. Bu işleyişin başarıya ulaşması için yönetim süreçleriyle beraber denetime de ihtiyaç duyulmuştur. Denetimin, değerlendirme işleviyle yönetim sürecinin bir ögesi olarak ilk kamu kuruluşlarının örgütlendirildiği dönemle birlikte başladığı söylenebilir (Öz, 2003). Türk eğitim sisteminde de kurumların amaçlarını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini, ya da ne derece gerçekleştirdiklerini belirlemek için yapılan değerlendirme, denetim yoluyla yapılır (Bursalıoğlu, 2015).

Denetim örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda, saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması sürecidir (Aydın, 2014). Bursalıoğlu’na (2015) göre ise denetim, kamu yararı adına davranışı kontrol yöntemi olarak tanımlanabilir. Bir başka tanıma göre, yapılan çalışmaları denetlemek ve değerlendirmek, daha verimli hale getirilmelerini sağlamak için ilgililere önerilerde bulunmak, kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetişmelerinde rehberlik yoluyla yardımda bulunmak gibi geniş bir hizmet alanıdır (Taymaz, 2015). Eğitimde denetim, durumun olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi ile başlayan, değerlendirme ve geliştirme ile devam eden döngüsel bir süreç (Memduhoğlu, 2012) olarak kurumsal bağlamda gerçekleştirilir iken; eğitim-öğretim hedeflerinin gerçekleşmesi, varsa yaşanan aksaklıkların giderilmesi, eksikliklerin tamamlanması, öğretmenlere tüm öğretim boyunca yardım ve rehberlik edilmesi için de sınıf içi uygulamalarda yer bulur (Bernard ve Goodyear, 2014). Öğretimin gelişimi için bir “pusula” görevi gören denetim faaliyetleri, hem kurum hem de sınıf içi düzeyde amaca uygun ve hızlı işlemelidir (Erdem, 2006).

Uluslararası literatürde önceleri “inspection” olarak anılan ve daha çok kontrolün ön plana çıkarıldığı denetim=teftiş anlayışından, bu gün “supervision” olarak kullanılan ve daha çok rehberlik etme ve böylece “öğretmenlerin mesleki gelişim ve ilerlemelerini sağlayarak, sınıf içi uygulamalarını ve öğrenci başarısını artırmayı hedefleyen” başka bir deyişle “eğitim kalitesini artırmaya” odaklanan yeni bir denetim anlayışının dünya çapında benimsendiği anlaşılmaktadır (Akinwumiju ve Agabi, 2008; akt: Archibong, 2012).

Mohanty (2008) eğitimde denetimin akademik ve idari olmak üzere iki işlevi olduğunu dile getirir. İdari (administrative) bağlamda denetim öğretmenlere sağlanan fiziksel alt yapı, okul emniyeti ve güvenliği, okul kayıtları, okul hesapları ile okuldaki iş yükünün uygun dağıtılıp dağıtılmadığının kontrolüne ilişkindir. Akademik bağlamda denetim ise, öğretim izlenmesi, öğretmenlere öğretimin niteliğini geliştirme, öğrenci başarısının ölçülme ve değerlendirilme için rehberlik edilmesini kapsar. Böylece akademik denetim, denetimin öğretimsel boyutu ile ön plana çıkmakta (Memduhoğlu ve Zengin, 2012), öğretmene teknik asistanlık, öğretimi hazırlanmada yardımcı olma, güncel kalma, mesleki demokratik liderlik sağlamakta, daha kısa bir ifade ile öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Tomal ve diğerleri, 2015)

Denetim eğitim sisteminin bir alt sistemidir ve Argyris’e (1993) göre denetim ve destek eğitimin kalitesinin geliştirilmesinin vazgeçilmezleridir. Eğitim sisteminde yaşanan her tür değişim, denetim sistemine de yansır (Oktar, 2010). Tarihsel süreç incelendiğinde bu durum açıkça görülmektedir. Geçmişte yukarıdan aşağı kontrol modeline dayanan, kurallara, yönetmelikler, yasalar ve kanunlara göre yönetilen, okul akademik performansının ve öğretim süreci etkililiğinin ölçüldüğü denetim uygulamaları gelişmekte olan ülkelerde halen denetim bağlamında sürdürülse de, gelişmiş ülkeler bu gün okullarında daha az merkezîyetçi, okul özerkliğine dayanan, nicelik değil, nitelik göstergelerinin izlendiği, okulların kendi öz değerlendirme sistemlerini denetim için kullanmaktadır (Grauwe, 2004). Türkiye’de, mevcut eğitim programının temel dayanaklarından biri olan yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı denetim sistemini de etkilemiştir. Müfettiş merkezli denetim anlayışının yerine öğretmen merkezli denetim anlayışının benimsenmesi, öğretmenlerin bilgiyi ve dene-

yimlerini anlamlandırmalarına fırsat verilmesi, problemlere çözüm üretilmesi, öğretmenlerin kendi yanlışlarını bulmasına ve düzeltmesine fırsat verilmesi, öğretmenlerin denetim sürecine aktif katılımının sağlanması, denetim sürecinin işbirliği içinde yürütülmesi (Yıldırım ve Demirtaş, 2012), hatta ve hatta yeni denetim anlayışında okul müdürlerinin yetki ve sorumluluklarının artırılması da Ülke’de okul merkezli yeni bir denetim anlayışının benimsendiğinin göstergesi olarak kabul edilebilir.

Aydın’a (2014) göre tarihsel süreç içinde yaşanan önemli değişimlerle beraber çağdaş eğitim denetiminde insan kaynaklarına önem verildiği, insan kaynaklarını geliştirmeyi ve etkili biçimde kullanmayı amaçlayan bir denetim anlayışının geliştiği görülmektedir. Çağdaş denetimde önem kazanan kavramlardan biri de performans değerlendirmedir. Türkiye’de Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda kamu örgütlerine performans değerlendirilmesine geçişin önerilmesiyle Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) performans değerlendirmeye ilişkin çalışmalara başlamıştır. Türkiye’de özellikle 2004-2005 eğitim öğretim yılından sonra; performans değerlendirmeye yönelik katılımcı bir denetim anlayışı benimsenmiştir. Performans Türkçede tam karşılığı bulunmasa da, çalışanın yeteneklerini, potansiyelini, iş alışkanlıklarını,, davranışlarını, bir işi yaparken o işi hangi düzeyde yaptığını diğer çalışanlar ile karşılaştırılarak yapılan sistematik ölçümdür (Çalık, 2016). Aydın (2014)’a göre performans değerlendirme, işgörenin örgüt içindeki etkinliklerinin yönetici tarafından analizinin yapılması ve kişiden istenenin ne ölçüde gerçekleştiğinin saptanmasıdır. Performans değerlendirme hem başarının hem başarısızlığın değerlendirilmesini kapsar. Burada başarıdan kasıt örgütsel amaçların gerçekleştirilmesidir. Yani işgören örgütsel amaçları gerçekleştirdiği düzeyde başarılı kabul edilir (Aydın, 2014; Taş, 2007). Günümüzde çağdaş eğitimle beraber çağdaş denetim sistemleri içinde performans değerlendirmenin gerekli olduğu kabul edilmektedir. Açıklık, katılım, güven, objektiflik önemli performans değerlendirme kriterleri olarak görülmekte, böylece kurgulanan eğitim sisteminde verimliliğe dayalı, başka bir deyişle performansın somut göstergeler, kriterlerle ifade edildiği hesap verir yeni kamu eğitim sistemi organize edilmektedir (Özen, 2011). Kriterleri sağlamak için öğretmen performans değerlendirmesinde çoklu veri kaynaklarına ihtiyaç duyulmakta, bu bağlamda yeni değerlendirme modelinde eğitim çalışanları ile ilgili

olarak; denetlenenin kendisi, üstleri, çalışma arkadaşları, öğrencileri, velileri, hatta ve hatta hesap verebilirliğin dışsal boyutu göz önünde bulundurularak dış paydaşlar olan siyasiler, medya, sivil toplum örgütleri de denetleme de veri kaynağı olarak kullanılmaktadır. Böylece objektiflik ve güvenilirlik konusunda da şüphelerin ortadan kaldırılması, mevcut sisteme hem iç hem de dış paydaşların güven duyması denetim yolu ile sağlanmaya çalışılmaktadır (Akbaba Altun, Memişoğlu, 2008; Koçak, 2006; MacBeath, 1999; Özen, 2011).

Çağdaş denetim yaklaşımlarına yön veren ortak anlayışlardan bazıları şöyle ifade edilebilir: eşitlik ve ortaklık temeline dayalı ilişkiler, katılımcı karar verme, yansıtıcı dinleme ve uygulamalar, öğretmenin kendini değerlendirmesi ve kendini yönlendirmesi, okul temelli uygulamalar, eğitim-öğretimin etkililiğinin artırılmasını amaçlayan etkinlikler, hiyerarşik değil işbirlikçi, didaktik değil diyaloga dayanan, cezalandırıcı değil destekleyici ve yargılayıcı değil betimleyici denetim (Glanz, 2000 akt.; Karakuş, 2010). Bu ortak anlayışlardan yola çıkarak çağdaş denetimin insan ilişkilerine daha fazla önem verdiğinden söz edilebilir. Denetçi ve denetlenen arasında güven ortamının kurulması ve denetimin rehberlik boyutunun işleme için insan ilişkileri önem taşımaktadır. İlğan ve Kıranlı (2007)'ya göre son yıllarda denetim sürecinde müfettişlerin rehberlik rollerinin önem kazanmasıyla birlikte denetim uygulamalarına çağdaş denetim modellerinin yansımaları görülmeye başlanmıştır. Hatta Pejak (2000) klinik denetim için şu açıklamaya yer verir: "Demokrasi, mesleğimizin, toplumumuzun ihtiyacı olan yön, hedef, amaç ve standartları sağlamaktadır. Klinik denetim ise, demokratik değerleri eyleme geçirip, öğretmenlerin öğretme becerilerini, kavramsal anlayışlarını ve ahlaki bağlılıklarını güçlendirmektedir." (s. 292). Bu açıklama, ülkede benimsenen eğitim denetim sisteminin, ülke yönetim politikasının bile bir parçası olduğunu göstermektedir.

Müfettişler yöneticilere, öğretmenlere ve kurumlara, gelişim ve iyileşme sağlamak amacıyla rehberlik yapmaktadırlar. Sullivan ve Glanz (2005) eğitim liderlerini milenyumda denetimin değişen yapısı ile ilgili uyarır ve eğitim liderlerinin denetim tarihini anlayarak ve doğru okuyarak, bu günün denetim ihtiyaçlarının tarihsel süreçte nasıl oluştuğunun anlaşılmasının bugünün teknolojik, sosyal, politik ve ahlaki sorunlarının çözümüne katkı sağlayacağını ve böylece gelecek için daha

akılcı kararlar verebileceklerini dile getirir. Bu bakış açısı ile yola çıkılan bu araştırmada, Türk eğitim sisteminde denetimi konu edinen ve 2005–2015 yıllarında yayımlanan süreli yayınlardaki makale ve tezler incelenmiş, metinlerdeki denetime ilişkin konu ve kavramların betimsel analizi ile Ülkedeki eğitim denetimi sistemi ile ilgili çalışma ve araştırma konularının genel görünümü ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Bu çalışma, Türkiye’de eğitim denetimi üzerine yapılmış araştırmaların, sistematik incelenmesini içeren betimsel bir çalışmadır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde temel amaç, elde edilen bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır. Betimsel analiz dört aşamada gerçekleşmektedir. Birinci aşamada araştırmacı araştırma sorularından, araştırmanın kavramsal çerçevesinden, alan yazın taramalarından elde ettiği boyutlardan hareketle veri analizi için bir çerçeve oluşturur. Böylece verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağı belirlenmiş olur. Bu süreçte verilerin anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmesi önem taşımaktadır. Araştırmacı daha önce oluşturmuş olduğu çerçeveye dayalı olarak verileri okur, düzenler ve sayısallaştırır (Dawson, 2009). Bu aşamadan sonra araştırmacı düzenlemiş olduğu verileri tanımlar. Bu sürecin sonunda araştırmacı tanımlamış olduğu bulguları açıklar, ilişkilendirir ve anlamlandırır. Araştırmacı bu aşamada yapmış olduğu yorumları daha da güçlendirmek için bulgular arasındaki neden sonuç ilişkilerini açıklar ve ihtiyaç duyulması durumunda farklı olgular arasında karşılaştırma yapar (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Verilerin toplanması ve analizi.

Bu çalışmanı kaynağını 2005-2015 yılları arasında eğitim denetimi alanında yapılmış akademik makaleler ve tezler oluşturmuştur. Metinlerin belirlenmesinde ölçüt; 2005-2015 yılları arasında hazırlanmış

akademik makalelerin Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)' ne; yine 2005-2015 yılları arasında hazırlanmış tezlerin Ulusal Tez Merkezine kayıtlı olmalarıdır. Araştırma kapsamındaki tezler ve makaleler 29.02.2016-03.03.2016 tarihleri arasında toplanmıştır. ULAKBİM' de ve Ulusal Tez Merkezi arama motoruna “eğitim denetimi”, “eğitim teftişi” “öğretimin teftişi” ve “öğretimin denetimi” kavramları girilerek tespit edilmiştir. Böylece araştırma kapsamında ULAKBİM'e kayıtlı 66 makale (Ek 1'de sunulmuştur) ve Ulusal Tez Merkezine kayıtlı yedi teze (Ek 2'de sunulmuştur) ulaşılmıştır.

Makaleler ve tezler pdf formatında bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Her aktarılan makaleye ve teze birden başlayarak bir sayı verilmiştir. Araştırmaların konusu belirlenirken 66 makalenin ve yedi tezin özet ve tam metinleri incelenmiş, araştırma konularından hareketle kodlar oluşturulmuştur. Kodlar daha sonra kategorilere ayrılmış ve temalar altında toplanmıştır. Sonuç olarak, altı tema ve altında çeşitli alt temalar belirlenmiştir (Tablo 1).

Araştırmacı tabloyu oluştururken denetimin *Rehberlik* temasına ait alt temaları belirlemede Sabancı ve Şahin (2007)'den; *Mesleki Yardım* temasına ait alt temaları belirlemede Taşdan (2008) ve Aydın'dan (2014); *Geliştirme* temasına ait alt temaları belirlemede Gündüz (2012)'den yararlanmıştır. *Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları* analiz düzeyine ait temalar belirlenirken Aydın (2015), Bülbül, Özdem, Tunç ve İnandı (2013), Karakuş'dan (2010), yararlanılmıştır. *Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi, Denetimde Etik, Denetimde Öğretmen/Müfettiş/Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi ve Türkiye'nin Denetim Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması* analiz düzeylerine ilişkin temalar alan yazın incelenerek araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Elde edilen tema ve alt temalar Tablo 1'de sunulmuştur.

Elde edilen tema ve alt temalar doğrultusunda araştırma kapsamına alınan makale ve tezler iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı dökülmüştür. Dökme işlemi sonrasında iki araştırmacı arasındaki uyuma Miles ve Huberman'ın (1994) formülü ile hesaplanmıştır (Uyuşma (Güvenilirlik) = $[Görüş\ birliği / (Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı)] \times 100$). İki inceleme arasında her bir tema ve alt tema için hesaplanan uyuma değerlerinin %98 ve üzeri olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 1. Analizde Kullanılan Temalar

S	Analiz Düzeyi	Tema	Alt Tema
1.	Denetimin İşlevleri	1.1.Rehberlik	1.1.1.Meslekî Değerler ve Kişisel Gelişim
			1.1.2.Öğretme ve Öğrenme Sürecine İlişkin Yeterlikler
			1.1.3.Okul-Aile-Çevre İlişkileri
			1.1.4.Program Geliştirme ve İçerik Bilgisi
			1.1.5.Öğrenci Rehberlik Hizmetleri
		1.2.Meslekî Yardım	1.2.1.Koçluk
			1.2.2.Mentorluk
			1.2.3.Meslektaş Yardımlaşması
			1.2.4.Hizmet İçi Eğitimler
		1.3.Geliştirme	1.3.1.İş Göreni Geliştirme
			1.3.2.Eğitim-Öğretimi Geliştirme
			1.3.3.Örgütü Geliştirme
		2.	Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları
2.2.Portfolyo Değerlendirme			
2.3.Gelişimsel Denetim			
2.4.Okul Temelli Değerlendirme			
2.5.Klinik Denetim			
2.6.Öğretimsel Denetim			
2.7.Sanatsal Denetim			
2.8.Farklılaştırılmış Denetim			
2.9.Emsal Denetim			
2.10.Kılavuz Denetim			
2.11. Bilimsel Denetim			

3.	Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi	3.1.Cumhuriyet Öncesi Dönem
		3.2.Cumhuriyet Sonrası Dönem
4.	Denetimde Etik	4.1.Müfettiş Rollerine İlişkin Etik Davranışlar
		4.2.Yönetici Rollerine İlişkin Etik Davranışlar
		4.3.Öğretmen Rollerine İlişkin Etik Davranışlar
5.	Denetimde Öğretmen / Müfettiş/ Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi	5.1.Öğretmenlerden Beklenenlere Yönelik Çalışmalar
		5.2.Müfettişlerden Beklenenlere Yönelik Çalışmalar
		5.3.Yöneticilerden Beklenenlere Yönelik Çalışmalar
6.	Türkiye'nin Eğitim Denetimi Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması	6.1. ABD Denetim Sistemi
		6.2. Avrupa Denetim Sistemi
		6.3. Doğu Ülkeleri Denetim Sistemleri

Bulgular

2005–2015 yıllarında Türkiye’de eğitim denetimi alanında yayımlanan ve araştırma kapsamında incelenen makaleler ve tezler belirlenen analiz düzeyleri altında incelenmiştir. Makale ve tez yazım alanına ilişkin oluşturulan analiz düzeyleri ve temalara ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 2’de yer almaktadır. Tablo 2’de görüldüğü gibi, yapılan çalışmaların %36’sı “denetimin işlevleri”, % 31’i “çağdaş denetim modelleri ve anlayışları”, %7’si “denetimin tarihsel süreçlerde incelenmesi”, %3’ü “denetimde etik”, % 16’sı “denetimde öğretmen/müfettiş veya müfettiş yardımcılarında/yöneticilerden beklenenlerin belirlenmesi”, %7’si “Türkiye’nin denetim sistemi ile başka ülkelerin denetim sistemlerinin karşılaştırılması”na ait olduğu anlaşılmıştır. Çalışmaların büyük bir çoğunluğu “denetimin işlevleri” ve “çağdaş denetim modelleri ve anlayışları” düzeyinde yer almaktadır.

Tablo 2. Tez ve Makalelerin Analiz Düzeyleri

S	Analiz Düzeyi	F	%	Araştırılma sıklığı
1.	Denetimin İşlevleri	26	36	1
2.	Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları	23	31	2
3.	Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi	5	7	4
4.	Denetimde Etik	2	3	5
5.	Denetimde Öğretmen/Müfettiş veya Müfettiş Yardımcılarından/Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi	12	16	3
6.	Türkiye’nin Denetim Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması	5	7	4
TOPLAM		73	100	

Analiz düzeylerinin altında belirlenen temalara göre, çalışmalar 25 temada toplanmıştır. Bu temalara ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 3’te yer almaktadır. Tablo 3’te görüldüğü gibi, çalışmaların büyük bir çoğunluğu “rehberlik” (%15,3) ve “geliştirme” (%14,1) temaları altında toplanmıştır. Bu durum 2005-2015 yılları arasındaki çalışmalarda, rehberlik ve geliştirme gibi çağdaş denetimin önem kazanan işlevleri üzerinde durulduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3. Tez ve Makalelerin Temalara Göre Dağılımı

Analiz Düzeyi	S	Temalar	F	%	Aynı analiz düzeyinde araştırılma sıklığı	Tüm analiz düzeylerinde araştırılma sıklığı
Denetimin işlevleri	1.1.	Rehberlik	12	15,3	1	1
	1.2.	Meslekî Yardım	3	3,8	3	7
	1.3.	Geliştirme	11	14,1	2	2
Çağdaş denetim modelleri ve anlayışları	2.1.	Performans Değerlendirme	8	10,2	1	4

	2.2.	Portfolyo Değerlendirme	2	2,6	4	8
	2.3.	Gelişimsel Denetim	2	2,6	4	8
	2.4.	Okul Temelli Değerlendirme	2	2,6	4	8
	2.5.	Klinik Denetim	4	5,1	2	6
	2.6.	Öğretimsel Denetim	2	2,6	4	8
	2.7.	Sanatsal Denetim	3	3,8	3	7
	2.8.	Farklılaştırılmış Denetim	2	2,6	4	8
	2.9.	Emsal Denetim	1	1,3	5	9
	2.10.	Kılavuz Denetim	1	1,3	5	9
	2.11.	Bilimsel Denetim	1	1,3	5	9
Denetimin tarihsel süreçlerde incelenmesi	3.1.	Cumhuriyet Öncesi Dönem	3	3,8	1	7
	3.2.	Cumhuriyet Sonrası Dönem	2	2,6	2	8
Denetimde etik	4.1.	Müfettiş Rollerine İlişkin Etik Davranışlar	2	2,6	1	8
	4.2.	Yönetici Rollerine İlişkin Etik Davranışlar	-	-	-	-
	4.3.	Öğretmen Rollerine İlişkin Etik Davranışlar	-	-	-	-

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

Denetimde Öğretmen/Müfettiş veya Müfettiş Yardımcılarından/Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi	5.1.	Öğretmenlerden Beklenenlere Yönelik Çalışmalar	1	1,3	2	9
	5.2.	Müfettiş veya Müfettiş Yardımcılarından Beklenenlere Yönelik Çalışmalar	10	12,8	1	3
	5.3.	Yöneticilerden Beklenenlere Yönelik Çalışmalar	1	1,3	2	-
Türkiye’nin Eğitim Denetimi Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması	6.1.	Amerika Ülkeleri Denetim Sistemi	-	-	-	-
	6.2.	Avrupa Ülkeleri Denetim Sistemi	5	6,4	1	5
	6.3.	Doğu Ülkeleri Denetim Sistemleri	-	-	-	-
TOPLAM			78	100		

Çalışma sayısının 78 olması Karakuş (2010)’un dört temaya dahil olmasından kaynaklanmıştır.

Yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı Tablo 4’te gösterilmiştir. Görüldüğü gibi 2011 (%13,7) ve 2007 (% 12,3) yıllarındaki çalışma sayısı diğer yıllara göre daha yüksektir. En az çalışma 2015 yılında verilmiştir.

Tablo 4. Tez ve Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	F	%	En çok çalışıldığı yıl sıralaması
2005	6	8,2	4
2006	7	9,6	3
2007	8	10,9	2
2008	7	9,6	3
2009	8	11	2
2010	7	9,6	3

2011	10	13,7	1
2012	6	8,2	4
2013	5	6,8	5
2014	7	9,6	3
2015	1	1,4	6
Toplam	73	100	

Tablo 4'te incelenen çalışmaların, yıllar içinde hangi analiz düzeyinde buldukları Tablo 5'te gösterilmiştir. Tablo 5'te "denetimin işlevleri" analiz düzeyine ait çalışmaların 2010 yılı hariç her yıl yapıldığı, metinlerin en çok 2005, 2007, 2012 ve 2014 yıllarında yayımlandığı görülmektedir. En az çalışılan analiz düzeyinin denetimde etik olduğu görülmektedir. Denetimde etik analiz düzeyine ait son altı yılda hiçbir çalışma yer almamıştır. **Tablo 5.** Analiz Düzeylerine Göre Çalışmaların Yapıldığı Yıllar

S	Analiz Düzeyi											
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Denetimin İşlevleri	5	1	3	2	1		3	4	2	5	1
2.	Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları		4	3	3	2	2	4	1	3	1	
3.	Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi		1			2	2					
4.	Denetimde Etik				1	1						
5.	Denetimde Öğretmen/Müfettiş veya Müfettiş Yardımcılarından/Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi	1	1	1	1	1	2	2	1		1	
6.	Türkiye'nin Denetim Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması			1			1	2		1		
TOPLAM		6	7	8	7	8	7	10	6	6	7	1

Sonuç ve Tartışma

2005-2015 yılları arasında eğitim denetimi alanında Türkiye’de yapılmış, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) ile Ulusal Tez Merkezine kayıtlı 66 makale ve yedi tez üzerinden yapılan betimsel analiz sonuçları Türkiye’de belirlenen yıllar arasında altı analiz düzeyinde: “Denetimin İşlevleri, Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları, Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi, Denetimde Etik, Denetimde Öğretmen/Müfettiş ve Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi, Türkiye’nin Eğitim Denetimi Sistemi ile Başka Ülkelerin Denetim Sistemlerinin Karşılaştırılması” toplanılabilecek çalışmaların yapıldığını göstermiştir. Ülkede altı analiz düzeyinde en sık çalışılan konu “Denetimin İşlevi” iken bunu sırasıyla “Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları “ ile “Denetimde Öğretmen/Müfettiş ve Yöneticilerden Beklenenlerin Belirlenmesi” çalışmaları izlemektedir. Ülkede eğitim denetimi alanında en az çalışılan konular ise “Denetimde Etik” analiz düzeyine ait konulardır. Ülkede “Denetimin İşlevleri” bağlamında en çok çalışılan temalar, denetimin rehberlik ve geliştirme işlevine ait iken; “Çağdaş Denetim Modelleri ve Anlayışları”ndan en çok performans değerlendirme, klinik denetim ve sanatsal denetimin çalışıldığı, “Denetimin Tarihsel Süreçlerde İncelenmesi” analiz düzeyinde en çok Cumhuriyet Öncesi Dönem, “Denetimde Etik” analiz düzeyinde ise yalnızca müfettiş rollerine ilişkin etik davranışlar; denetim sürecine katılan taraflardan (öğretmen, yönetici, müfettiş yardımcısı, müfettiş) beklenenler bağlamında en çok müfettiş ve müfettiş yardımcılarında beklenenler; “Türkiye’de Eğitim Denetimi Uygulamalarının Başka Ülkelerle Karşılaştırılması” hususunda ise Türkiye uygulamalarının yalnızca Avrupa Ülkeleri denetim sistemleri ile karşılaştırıldığı anlaşılmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen makalelerin ve tezlerin çoğunluğunun “denetimin işlevleri” ne ait olduğu, işlevlerine ilişkin metinlerde de en çok “rehberlik” ve “geliştirme” temalarının yer aldığı belirlenmiştir. Çağdaş denetim anlayışıyla özellikle klinik denetim uygulamaları ile önem kazanan bu iki denetim işlevinin Türkiye’deki denetim alanında yapılan çalışmalarda da önem kazandığı anlaşılmaktadır. Bu sonuç tam da Nwaogu’nun (1980; akt: Worlu, 2011) denetime ilişkin tanımıyla özleşmektedir. Navagau ya göre, “... denetim gelişme sağlamak için öğretmenlere, kendi kendilerine yardım etmeleri için yardım etmektir.”.

Dawson (1926, akt: Grauwe, 2004) denetimin işlevlerini idari, eğitsel ve desteksel olmak üzere üç grupta inceler. İdari işlev, işe tanımlı standartların sürdürülmesidir. Eğitsel işlev her bir çalışan ya da personelin fayda sağlayacak her alanda eğitilmesi iken; denetimin destek işlevi çalışanlar arasında çalışma ilişkilerini sağlamlaştıran uyumu sağlama, takım ruhu ya da ahlaki yaratmaya ilişkindir. Borders'a (2001) göre ise denetim, alınan karar ya da müdahalelerin niteliğini geliştirmeli, yönetimin etkililiğini, örgütün hesap verebilirliğini, işe ilişkin sorunların tespitini sağlamalı ve kişisel öğrenme, kariyer ve gelişim fırsatları yaratmalıdır. Fe Callao'ya (2015) göre denetimin eğitimde beş işlevi bulunmaktadır: Denetleme, araştırma, yetiştirme, rehberlik etme ve değerlendirme. İşlevlerden denetleme ve değerlendirme kontrol amaçlı iken, diğer tüm işlevler hem kurum olarak okulu, hem de çalışanlar olarak okul idareci ve öğretmenlerinin meslek içinde geliştirilmesi ve yetiştirilmesine ilişkindir. Anderson ve Snyder (1998) ise eğitimde denetimin işlevlerine ilişkin daha geniş bir liste sunarlar. Yazarlara göre, denetimden kuralları pekiştirmesi, öğretimi geliştirmesi, destek sağlama, müfredatı geliştirmesi, tavsiye ve danışmanlık sağlanması, kültür inşa etmesi, çalışanları geliştirmesi, örgütsel devamlılığı ve gelişimi sağlama beklenir.

652 sayı ve 2011 tarihli MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı olarak 2014 yılında 6528 sayılı kanun ile MEB'in denetim sisteminde köklü değişiklikler yapılmış, kurumsal denetimin "rehberlik" odaklı yapılacağı ve kurumlarda tespit edilen iyileştirmeye açık alanlara yönelik gelişim planları hazırlanarak kurumların izleneceği hükmüne yer verilmiştir. Aynı yasal düzenlemede, Ülkede görevli maarif müfettişlerinin ders denetimi yapmayacakları, ders ya da öğretmen denetiminin okul müdürlerince yapılacağı bildirilmektedir. Bu durum Bakanlığın Ülke okullarında akademik denetime okul müdürlerini yetkilendirdiği, eğitsel desteğin bundan sonra öğretmenlere okul müdürlerince sağlanacağı, hata ve hatta öğretimsel denetimin artık okul müdürlerince gerçekleştirileceği şeklinde yorumlanabilir. Okullarda öğretimin denetlenmesi ve bu denetimin okullun kendi çalışanlarınca sağlanması Türkiye'ye has bir uygulama değildir. Pek çok gelişmiş dünya ülkesinde (Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Birleşik Krallık, Avustralya...) öğretimsel denetim okulun kendi kendini değerlendirme

(self-evaluation) uygulamaları ile sağlanırken, bu uygulamadan elde edilen verilerle okul, dış denetlenme uygulamalarına hazır hale getirilmektedir (Özen, 2011).

Türkiye’de yapılan çalışmalarda denetimin rehberlik işlevi ve gelişimsel işlevi sıklıkla yer alsa da rehberlik ya da gelişimi sağlayacakların kim/kimler olması gerektiği, bu kişilerin yeterlilik alanlarına ilişkin çok az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Özellikle mesleki rehberlik çağdaş denetim modellerinden biri olan öğretimsel denetimin en önemli işlevlerinden biri olarak kabul edilse de mesleki rehberlik yapacak müfettiş ya da okul çalışanlarının (okul müdürü, müdür yardımcısı...) yeterliliklerinin ne olduğu ya da ne olması gerektiği hususunda yapılan araştırmalar Ülkede sınırlıdır (Atay, ?; Bursalıoğlu, 1981; Karaman, 1982; Seçkin, 1978). Bu bağlamda Soydan’ın (2016) Türkiye’de okul müdürlerinin seçimi ve atanmasında kullanılan son dönem uygulamalarına ilişkin görüşleri incelediği araştırmasının sonuçları önemlidir. Araştırmaya yarı yapılandırılmış görüşme metninde yer alan sorulara yanıt vererek katılanların, okul müdürlerinin seçiminde kullanılan sınav ve mülakat sistemini doğru bir seçme sistemi olarak çoğunlukla onaylamadıklarını göstermekle birlikte; bu sistemin okul müdürlerinin denetim sisteminin gerektirdiği öğretmenlere mesleki gelişim sağlanması, objektif ölçme ve değerlendirme yapma boyutlarında deneticinin sağlayacağı işlev ve yardım bağlamında da sorunlu buldukları anlaşılmaktadır. Bu noktada İlğan’ın (2014) okul müdürlerinin öğretimsel denetim davranışlarını ölçen ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını tamamlamış olması, iki boyutluda kullanılabilen bu ölçeğin ilk boyutunun “öğretimi ve öğretmeni geliştirme” davranışlarına ait olması, böylece ölçeğin okul müdürlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine sağladıkları katkı bağlamında değerlendirilmelerini sağlayacak olması bağlamında oldukça önemlidir. Aslanargun ve Tarku’nun (2014) yaptığı araştırma sonuçları Ülke öğretmenlerinin en çok ihtiyaç duyduğu mesleki rehberlik konularının: sınıf yönetimi, öğrencilerle ilgili problemlerle başa çıkma, psikolojik konular, teknolojik donanım kullanımı... olduğunu göstermektedir. Sabancı ve Şahin’e (2007) göre öğretmenler müfettiş ya da deneticilerden hem kişisel ve hem meslekî gelişimlerine yönelik bir rehberlik hizmeti beklemektedirler. Araştırmacılar bu beş boyutu: (1) meslekî değerler ve kişisel gelişim, (2) öğretme ve öğrenme sürecine ilişkin yeterlikler, (3) okul-aile-çevre

ilişkileri, (4) program geliştirme ve içerik bilgisi, (5) öğrenci rehberlik hizmetleri... den oluştuğunu bildirmektedir. Kılıç, Aslanargun ve Arseven de (2013) denetim hizmetinin karşılıklılığına dikkat çekmekte ve yapılan rehberlik hizmetinde öğretmenlerin gönüllü olması gerektiğinin, öğretmenin istediği alanlarda çözüm önerileri sunma şeklinde bir hizmet verilmesi gerektiğini bildirmektedirler. Böylece, denetleyen ve denetlenen arasında sağlıklı ve etkili bir iletişimin kurulması durumunda verilecek rehberlik hizmetinin eğitim-öğretim hizmetlerine katkı sağlaması beklenebilir (Özmen ve Kömürlü, 2011).

6528 sayılı kanun ile yapılan değişikliklerle Bakanlık Maarif Müfettişlerince kurum denetimlerinin gerçekleşeceğini ve bu denetimin "rehberlik" odaklı olacağı bildirilmektedir. Bu da maarif müfettişleri için tanımlanan yetki alanının ve yeterliliklerinin tekrar gözden geçirilmesinin gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Örneğin, benzer bir uygulama ile çalışan Birleşik Krallık okullarının denetiminden sorumlu olan müfettişler için müfettiş olmadan ve olduktan sonra sahip olunması gerekenler standartlaştırmıştır. Bu nitelikler, bireysel ve takım çalışmasına ilişkin temel yeterlilikler, rol ve beklentiler olmak üzere beş başlık altında maddeleştirilmiştir. İlan edilen metne göre, müfettişlerin temel yeterlilikleri arasında, duruma ilişkin kanıtları toplama, analiz etme ve yorumlama; kanıtlara bağlı kalarak objektif ve adil yargılama; hem yazılı hem sözlü olarak açık, inandırıcı iletişim kurma; profesyonel davranma; nitelikli sonuçlar elde etme gibi standartlar bulunmaktadır (Ofsted, 2015)

İncelenen çalışmalarda en az "denetimde etik" çalışıldığı ve bu başlığın yalnızca müfettiş etik davranışları ile ilişkilendirildiği görülmüştür. Hâlbuki Biesta (2016) özellikle ölçmenin ve ölçülen değere ya da sonuca göre sıralanmanın önceliklendiği, yani eğitim etkililiğinde sadece "etkililiğin" değer kabul edildiği eğitim politikası uygulamalarında – ki bu uygulamalar uluslararası düzeyde PISA, TIMSS, PEARLS... uygulamaları ile yerel düzeyde TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş), üniversite sınavı gibi uygulamalarla Türk Eğitim Sisteminde de bulunmaktadır- etğin çok daha fazla önemsenmesi konusunda uyarılmaktadır. Biesta'ya (2016) göre, her hangi bir arama motoruna "iyi eğitim" (good education) yazıldığında bulunan ilişkili sayfa sayısının "kötü eğitim" (bad education) yazıldığında çıkan sayfa sayısından daha azdır (benzer arama google arama motoru ile yapıldığında iyi eğitimle alakalı 1 milyon 190 bin sayfa bulunurken, kötü

eğitim ile alakalı 30 milyon 800 bindir, yani yaklaşık otuz katı fazla sayfaya ulaşılmıştır). Bu nedenle okullarda değer eğitimine daha çok yer verilmeli, öğretmen, öğrenci, veli, yönetici, eğitim müfettişler... etik davranışlar bağlamında daha çok izlenmelidir.

Yapılan çalışmalarda sıklıkla “çağdaş denetim modelleri ve anlayışları”nın konu edinildiği ve bu çalışmalarda sıklıkla performans değerlendirme, klinik değerlendirme ve sanatsal değerlendirmenin çalışıldığı, değerlendirme bağlamında yalnızca öğretmen denetimine ilişkin modellerin değerlendirildiği, kurumsal denetim bağlamında ise özellikle kurumsal farklılıklar gözetilerek (okulun öğretim seviyesi okulöncesi, temel eğitim.. vs., okulun bulunduğu yer kırsal-kent, okulun fiziksel koşulları...) uygulanabilecek hiçbir denetim modelinin çalışılmadığı ya da önerilmediği gözlemlenmiştir. Yine, Türkiye’de eğitim denetim sisteminin yalnızca Avrupa Ülkelerinin denetim sistemleri ile karşılaştırılmış, ancak diğer dünya ülkeleri karşılaştırmalarından elde edilebilecek dönütler için, çalışma için seçilen zaman aralığında bir metne rastlanmamıştır.

Kaynaklar

- Akbaba Altun, S. A. ve Memişoğlu, S. P. (2008). Performans değerlendirmesine ilişkin öğretmen, yönetici ve müfettiş görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 53, 7-24.
- Anderson, R. H. ve Snyder, K. J. (1998). Functions of school supervision. In G. R. Firth & E. F. Pajak (Eds.), *Handbook of research on school supervision* (pp. 341-373). New York: Macmillan.
- Archibong, F. I. (2012). Instructional supervision in the administration of secondary education: a panacea for quality assurance. *European Scientific Journal*, 8(13), 61-70.
- Argyris, C. (1993). *Knowledge for action: A guide for overcoming barriers to organizational change*. San Francisco, CA: Jossey-Boss.
- Aslanargun, E. ve Tarku, E. (2014). Öğretmenlerin mesleki denetim ve rehberlik konusunda müfettişlerden beklentileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 20(3) , 281-306.

- Atay, K. (?). ilköğretim müfettişlerinin yeterlilikleri. Web: <https://pegem.net/dosyalar/dokuman/1175-20120208142135-atay.pdf> adresinden 09.10.2016 tarihinde alınmıştır.
- Aydın, İ. (2014). *Öğretimde denetim* (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aydın, M. (2014). *Çağdaş eğitim denetimi* (6. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Bernard, J. M. ve, Goodyear, R. K. (2014). *Fundamentals of clinical supervision*. (5th Edition). New Jersey: Pearson Education.
- Biesta, G. J. J. (2016). *Good education in an age of measurement: ethics, politics, democracy*. New York: Routledge
- Borders, L. D. (2001). The good supervisor. The International Youthcare Network. Web: <http://www.cyc-net.org/cyc-online/cycol-0401-supervision.html> adresinden 08.06.2012 tarihinde alınmıştır.
- Bursalıoğlu, Z. (1981). Eğitim yöneticisinin yeterlilikleri. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 93.
- Bursalıoğlu, Z. (2015). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış* (19. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bülbül, T., Özdem, G., Tunç B. ve İnandı, Y. (2013). Okul temelli değerlendirme algısı: öğretmen görüşlerine dayalı betimsel bir analiz çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 13(4), 2105-2124.
- Çalık, Ç. (2016). Performans değerlendirme nedir. Web: <http://www.kariyer.net/ik-blog/performans-degerlendirme-nedir/> adresinden 08.06.2016 tarihinde alınmıştır.
- Dawson, C. (2009). *Introduction to research methods: A practical guide for anyone undertaking a research project*. Oxford: How to Books Ltd.
- Erdem, A. R. (2006). Öğretimin denetiminde yeni bakış açısı: “sürekli geliştirme” temeline dayalı öğretimin denetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 275–294.
- Fe Callaon, M. (2015). Major functions of supervision. Web: <https://prezi.com/tzzq13assdb-/the-major-functions-of-supervision/> adresinden 07.08.2016’da alınmıştır.
- Grauwe, A. D. (2004). School self-evaluation and external inspection: A complex couple. In A. D. Grauwe, J. P. Naidoo (Eds.) *School evalu-*

- ation for quality improvement, (pp: 71-83). Asian Network of Training and Research Institutions in Educational Planning Reports. Paris: UNESCO-IIIEP.
- Gündüz, Y. (2012). Eğitim örgütlerinde denetimin gerekliliği: kuramsal bir çalışma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34, 1-6.
- İlğan, A. (2014). Okul müdürünün öğretimsel denetim davranışları ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması [A validity and reliability study of the principals’ instructional supervision behavior scale]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi- Journal of Educational Science Research*, 4(1), 1-23.
- İlğan, A. ve Kıranlı, S. (2007). Öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerinin denetlenmesinde klinik denetim modeli. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 40(2), 151-177.
- Karakuş, M. (2010). Çağdaş denetim yaklaşımları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 181-200.
- Karaman, Ü. (1982). Müfettiş yeterliliklerinin saptanması, hizmet içi eğitim programı hazırlanması. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç A. , Aslanargun, E. ve Arseven, Z. (2013). Eğitim denetmenlerinin rehberlik denetim inceleme görevlerine yönelik bir olgu bilim çalışması. *Milli Eğitim*, 197, 5-24.
- Koçak, R. (2006). Öğretmen performans değerlendirme envanteri geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 779-808.
- MacBeath, J. (1999). *School must speak for themselves: the case for school self evaluation*. London: Routhledge.
- Memduhoğlu, H. B. (2012). Öğretmen, yönetici, denetmen ve öğretim üyelerinin görüşlerine göre Türkiye’de eğitim denetimi sorunsalı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 135-156.
- Memduhoğlu, H. B. ve Zengin, M. (2012). Çağdaş eğitim denetimi modeli olarak öğretimsel denetimin Türk eğitim sistemine uygulanabilirliği. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(1), 131-142.
- Miles, M. B, Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expended sourcebook*. (2nd Edition). California: SAGE Publications.
- Mohanty, J. (2008). *Educational administration supervision and school management*. New Delhi: Deep & Deep Publications.

- Ofsted [Office for Standards in Education, Children's Services and Skills]. (2015). Qualifications, experience and standards required of additional inspectors undertaking inspections on behalf of her majesty's chief inspector of education, children's services and skills. Web: https://www.google.com.tr/?gfe_rd=cr&ei=WFr7V8Ou-DaTA8gf98oHoAg#q=education+inspector+competency+ofsted adresinden 05.08.2016'da alınmıştır.
- Oktar, A. N. (2010). Eğitim denetimi sisteminin yasal dayanaklara göre değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Öz, F. (2003). *Türkiye Cumhuriyeti milli eğitim sisteminde teftiş*. Eskişehir: Osmangazi Üniversitesi Yayınları.
- Özen, F. (2011). İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerine göre okul geliştirme aracı olarak hesap verebilirlik. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özmen, F. ve Kömürlü, F. (2011). Eğitim denetiminde elektronik ürün dosyası (E-portfolio) kullanımı hakkında ilköğretim denetçilerinin görüşleri. *Milli Eğitim*, 191, 157-168.
- Pejak, E. (2000). *Approaches to clinical supervision: Alternatives for improving instruction*. Norwood, MA : Cristopher Gordon.
- Sabancı A. ve Şahin A. (2007). Denetmenlerin öğretmenlik yeterlik alanları açısından devlet ilköğretim okulu sınıf öğretmenlerine rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 32(145), 85-95.
- Schilling, C. A. ve Tomal, D. R. (2013). *Resource management for school administrators: optimizing fiscal, facility, and human resources*. Lanham, Mariland: Rowman & Littlefield Education.
- Seçkin, N. (1978). Milli Eğitim Bakanlığı müfettişlerinin yeterlilikleri. (Yayımlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Soydan, T. (2016). An evaluation of the new school administrator assignment system applied in recent years in Turkey. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 15(5), 75-102.
- Sullivan, S. ve Glanz, J. (2005). *Supervision that improves teaching, startegies and techniques*. Thousand Oaks, California: Corwin Press.

- Taş, A. ve Günel, C. (2007). İngiltere ve Türkiye’deki okulların denetimi. *Milli Eğitim*, 173, 139- 156.
- Taşdan, M. (2008). Çağdaş eğitim denetiminde meslektaş yardımlaşması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41(1), 69-92.
- Taymaz, H. (2015). *Eğitim siteminde teftiş* (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Thakral, S. (2015). The historical context of modern concept of supervision. *Journal of Emerging Trends in Educational Research and Policy Studies*, 6(1), 79-88.
- Tomal, D. R., Wilhite R. K., Phillips, B. J., Simss, P. A., Gibson, N. P. (2015). *Supervision and evaluation for learning and growth*. London: Rowman and Littlefield.
- Worlu, M. G. (2011). Supervision and evaluation as strategies for the success of the universal basic education programme. Proceedings of the 2011 International Conference on Teaching, Learning and Change. Web: <http://www.hrmars.com/admin/pics/174.pdf> adresinden 01.12.2016’da alınmıştır.
- Yıldırım, M. C. ve Demirtaş, H. (2012).Yapılandırmacı öğrenme paradigması ilkeleri açısından ilköğretim okullarında öğretmen denetimi uygulamalarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 495-507.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK 1

Makale Tablosu

Çalışmanın Adı	Yazarı	Yayımlandığı Dergi	Tarih	İlgili Analiz Düzeyi Tema Alt Tema
----------------	--------	--------------------	-------	------------------------------------

1-Millî Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin Denetim Sisteminin Yapısal Sorunlarına İlişkin Algıları ve İş Doyum Düzeyleri	Kemal Kayıkçı	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2005	5.2
2-İlköğretim Okullarında Uygulanan Öğretmen Teftiş Formlarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi (Gaziantep İli Şahinbey İlçesi Örneği)	Sevilay Şahin	Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2005	1.3.2
3- Osmanlı Eğitim Sisteminde Teftiş	Yasemin Tümer Erdem	Osmanlı Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Dergisi	2009	3.1
4-Öğretimin Denetiminde Yeni Bakış Açısı: "Sürekli Geliştirme" Temeline Dayalı Öğretimin Denetimi	Ali Rıza Erdem	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2006	2.6
5-Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Sınıf Yönetimi Uygulamalarının 360° Performans Geri Bildirim Süreci Yoluyla Değerlendirilmesi	Şaduman Kapusuzoğlu	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi	2006	2.1
6-Öğretmenlerin Sınıf İçi Etkinliklerinin Denetlenmesinde Klinik Denetim Modeli	Abdurrahman İlğan, Semra Kıranlı	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi	2007	2.5
7-Denetmenlerin, Öğretmenlik Yeterlik Alanları Açısından Devlet İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerine Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyleri	Ali Sabancı, Ahmet Şahin	Eğitim Ve Bilim	2007	1.1.2
8-İngiltere Ve Türkiye'deki Okulların Denetimi	Ali Taş, Canan Günel	Millî Eğitim	2007	6.2
9-İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinde Denetim Odağının Yordayıcısı Olarak Öğretmenlerin Öz-Yeterliliklerinin İncelenmesi	Necla Acun Kapıkıran	Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2007	1.3.1
10-İlköğretim Müfettişleri Ve Öğretmenlerinin Farklaştırılmış	Abdurrahman İlğan	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2008	2.8

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

Denetim Modelini Benimseme Ve Uygulanabilir Bulma Düzeyleri				
11-Eğitim Denetiminde Etik	Fatma Özmen, Ali Güngör	İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2008	4.1
12-Proaktif Liderlik Ve Denetim	Murat Özdemir	Milli Eğitim	2008	5.3
13-Çağdaş Eğitim Denetiminde Meslektaş Yardımlaşması	Murat Taşdan	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi	2008	1.2.3
14-Performans Değerlendirmesine İlişkin Öğretmen, Yönetici Ve Müfettiş Görüşleri	Sadegül Akbaba Altun, Salih Paşa Memişoğlu	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2008	2.1
15-İlköğretim Kurumlarında Görevli Öğretmenlerin İşbaşında Yetiştirilmelerinde Müfettişlerin Denetim Rolüne İlişkin Yönetici Algıları	Salih Paşa Memişoğlu, Mahmut Sağır	Abant İzzet Baysal Eğitim Fakültesi Dergisi	2008	1.1.2
16-II. Abdülhamid Döneminde Rumelî’de Maarifin Teftişi	Arzu M. Nurdoğan	Osmanlı Tarihi Araştırma Ve Uygulama Merkezi Dergisi	2009	3.1
17-Bilimsel Yönetim Anlayışında Denetim	Asiye Toker Gökçe	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2009	2.11
18-Eğitim Denetiminde Kalite Yönetimi	Celal Gülşen	Milli Eğitim	2009	2.1
19-Yönetici Denetimi Algısının Öğretmenlerin Meslekî Motivasyon Düzeyine Etkisi (Bir Path Analizi Çalışması)	Engin Karadağ, Nuri Baloğlu, Erkan Küçük	Türk Eğitim Bilimleri Dergisi	2010	2.4
20-Yeniden Yapılanma Sürecinde Eğitimin Denetimi Ve Kaotik Durum: Yeni Bir Model Önerisi	İ. Bakır Arabacı	Milli Eğitim	2010	3.2
21-Konya Darülmuallemi’nde Eğitim Yönetimi Ve Denetimi	Seyit Taşer	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2010	3.1
22-Eğitim Denetiminde Elektronik Ürün Dosyası (E-Portfolio) Kullanımı	Fatma Özmen, Fatih Kömürlü	Milli Eğitim	2011	2.2

Hakkında İlköğretim Denetçilerinin Görüşleri				
23-İlköğretim Okul Müdürlerinin Sınıf Denetimi Yeterliklerini Artırmak Amacıyla Hazırlanan Ve Uygulanan Seminer Programının Değerlendirilmesi	Nail Yıldırım, Gülay Bedir	Milli Eğitim	2011	1.2.4
24-Öğretmen, Yönetici, Denetmen Ve Öğretim Üyelerinin Görüşlerine Göre Türkiye’de Eğitim Denetimi Sorunsalı	Hasan Basri Memduhoğlu	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2012	1.1.2
25-Yapılandırmacı Öğrenme Paradigması İlkeleri Açısından İlköğretim Okullarında Öğretmen Denetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi	M.Cevat Yıldırım, Hasan Demirtaş	Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2012	1.1.2
26-İl Eğitim Denetmenlerinin İş Yerinde Yalnızlıklarının İncelenmesi	Erkan Tabancalı, Mithat Korumaz	Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi	2014	5.2
27-Türkiye’de Eğitim Denetimi Alt Sisteminin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Bir Model Önerisi	Hasan Basri Memduhoğlu, Abdulahakim Taymur	Pegem Eğitim Ve Öğretim Dergisi	2014	1.3.2
28-Görevsel Örgüt Yapısına Göre Düzenlenmiş Eğitim Denetimi Gruplarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi: İstanbul Örnek Uygulaması	Kemal Kayıkçı, Saniye Erol Emiroğlu	Milli Eğitim	2014	1.3.2
29-Okul Müdürlerinin Kliniksel Denetime İlişkin Genel Algı Ve Değerlendirmeleri	Kemal Kayıkçı, Gökhan Cantürk, Ozan Yılmaz	Kuramve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2014	2.5
30-Türkiye’deki Üniversitelerde Eğitim Denetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelemesi	Muammer Ergün, Ergün Reçepoğlu, Z. Arife Küçük, Kevser Oğuz	Kastamonu Eğitim Dergisi	2014	1.3.2

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

31-Sınıf Öğretmenlerinin Denetim Sürecine İlişkin Algı Ve Beklentilerinin Metaforlar Aracılığı İle Belirlenmesi	Mukadder Boydak Özcan, Gönül Şener	Eğitim Bilimleri Dergisi	2015	1.1.1
32-Okul Temelli Değerlendirme Algısı: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Betimsel Bir Analiz Çalışması	Tuncer Bülbül, Güven Özdem, Binalı Tunç, Yusuf İnandı	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2013	2.4
33-İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının Yetiştirilmeleri	Atilla Yıldırım	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2006	5.2
34-İlköğretim Denetçilerinin Öğrenen Organizasyon Yaklaşımı Açısından Değerlendirilmesi	Ali Ünal, Musa Gürsel	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2007	1.3.3
35-Öğretmenlerin Mesleki Denetim Ve Rehberlik Konusunda Müfettişlerden Beklentileri	Engin Aslanargun, Eşref Tarku	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2014	1.3.1
36-Eğitim Denetmenlerinin Rehberlik Denetim İnceleme Soruşturama Görevlerine Yönelik Bir Olgubilim Çalışması	Abdurrahman Kılıç, Engin Aslanargun, Zeynep Arseven	Milli Eğitim	2013	1.3.2
37-İlköğretim Okullarında Müfettişlerce Yapılan Rehberlik Ve Denetim Çalışmalarının İşlevselliği	Abdurrahman Ekinci, Mehmet Karakuş	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2011	1.3.2
38-İlköğretim Müfettişlerinin Etik Rol Davranışlarına İlişkin Algıların Mukayeseli İncelenmesi(Konya İli Örneği)	Fethi Turan	Milli Eğitim	2009	4.1
39-Öğretmen Performans Değerlendirme Envanteri Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması	Recep Koçak	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	2006	2.1
40-Teftiş Sürecindeki Geribildirimlere Göre Teftişin Öğrenen Örgüt Kültürüne Katkılarının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi	Nurhayat Özdayı, Şafak Özcan	Eğitim Ve Bilim	2005	1.1.1

41-İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin İlköğretim Müfettişlerine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi	Yüksel Gündüz	Ehi Evran Üniversitesi	2010	5.2
42-Teftiş Uygulamalarının Öğretmenlerde Yarattığı Stres Düzeyinin İncelenmesi	Yüksel Gündüz, Kerem Coşkun	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2011	5.2
43-İlköğretim Okulları 2. Kademe Öğretmenlerinin Eğitim Müfettişlerinin Yeterlik Alanlarına İlişkin Algıları	Necmi Gökyer	Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2011	5.2
44-Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları	Ali Rıza Erdem, Mehmet Gökhan Eroğul	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi	2012	5.2
45-İlköğretim Müfettiş Yardımcılarının Müfettiş Seçme Ve Yetiştirme Esaslarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	Abdurrahman Ekinci	Milli Eğitim	2009	5.2
46-İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Performanslarını Değerlendirme Ölçütleri	Zülfü Demirtaş	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2005	2.1
47-İlköğretim Müfettişlerinin Mesleki Görevlerini Yerine Getirme Durumları İle Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki	Esergül Balcı Bucak, Ahmet Yılmaz	Milli Eğitim	2009	1.1.1
48- Türkiye’de Eğitim Denetmenlerinin Profili	Türkay Nuri Tok	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2013	1.1.1
49-İlköğretim Müfettişlerinin Denetimin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Görüşleri	Sadegül Akbaba Altun, Salih Paşa Memişoğlu	İlköğretim Online	2010	2.1
50-Bölgelere Göre Denetim Hizmetlerinin Yürütülmesine Stratejik Yönetim Yaklaşımına İlişkin Görüşleri	Durdağı Akan, Mahmut Sağır, Süleyman Göksoy	Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2009	5.2
51-Osmanlı Devleti’inde Yabancı Okullarda Denetim	İlknur Haydaroğlu	Tarih Araştırmaları Dergisi	2006	3.2

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

Ve Cumhuriyet Dönemine Yansımaları				
52-Çağdaş Eğitim Denetimi Modeli Olarak Öğretimsel Denetimin Türk Eğitim Sisteminde Uygulanabilirliği	Hasan Basri Memduhoğlu, Mevsim Zengin	Kuramsal Eğitimbilim Dergisi	2012	2.6
53-Çağdaş Denetim Yaklaşımları	Fatma Özmen, Fatih Kömürlü	Milli Eğitim	2011	2.2, 2.3, 2.5, 2.8, 2.9, 2.10
54- Türk Eğitim Sisteminde Teftiş Alt Sisteminin Değerlendirmesi	Aynur Bozkurt Bostancı	Çağdaş Eğitim Dergisi	2005	1.3.2
55- Bilgi Teknolojisi Sınıflarında Denetim	Sadegül Akbaba Altun	Eğitim Araştırmaları	2005	1.1.4
56- Sınıf Öğretmenlerinin Davranışlarının Demokratik Tutum Geliştirme Açısından Denetlenmesi	Ali Sabancı, Ahmet Şahin, Nurgan Fidan	Çağdaş Eğitim Dergisi	2007	5.1
57-Özel İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlik Alanlarına Göre Denetmenlerin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeyleri	Ali Sabancı, Ahmet Şahin, M. Alev Sönmez	Çağdaş Eğitim Dergisi	2006	1.1.1
58-Eğitimde Performans Değerlendirme Süreci	Coşkun Bayrak, Şengül S. Anagün	Çağdaş Eğitim Dergisi	2006	2.1
59-Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmen Teftiş Formu’ndan Aldıkları Puanların Analizi	Necdet Konan, Vuslat Oğuz	Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2014	1.1.1
60-Eğitim Örgütlerinde Denetimin Gerekliliği: Kuramsal Bir Çalışma	Yüksel Gündüz	Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2012	1.3.1, 1.3.2, 1.3.3
61-İlköğretim Okullarında Çoklu Veri Kaynağına Dayalı Performans Değerlendirmesine İlişkin Nitel Bir Çalışma	Sadegül Akbaba Altun, Salih Paşa Memişoğlu	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2008	2.1
62-Carl Glickman'ın Gelişimsel Denetim Modeli	Abdurrahman İlğan	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2007	2.3
63-Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi İçin Alternatif Bir Yöntem: Meslektaş Gözlemi	Ahmet Bozak, M. Cevat Yıldırım, Hasan Demirtaş	Önü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2011	1.2.3

64-Sanatsal Denetim Ölçeği Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması	Celal Tayyar Uğurlu	Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	2013	2.7
65-Denetimlerin Sanatsal Denetim Anlayışına Uygunluğuna İlişkin Öğretmen Görüşleri	Celal Tayyar Uğurlu, Sümeyye Mermer, Behiye Ertaş	İlköğretim Online	2013	2.7
66-Öğretmen Denetiminde Sanatsal Denetim Yaklaşımının Uygulanmasına Yönelik Öğretmen ve Denetmen Görüşleri	B. Aynur Bostancı, Merve Bulut Şanlı, Hatice Özbey	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2011	2.7

EK 2 Tez Tablosu

Tezin Adı	Yazarı	Üniversite	Enstitü	YL/ D	Yıl	İlgili Analiz Düzeyi Tema Alt Tema
1-Türkiye’de İlköğretim Okullarında Eğitim Denetimi	Cemal Aküzüm	Fırat Üniversitesi	Eğitim Bilimleri	D	2012	1.1.2
2-İlköğretim Müfettişlerinin Çağdaş Eğitim Denetimi İlkelerine Ve Kliniksel Denetime Yönelik Davranışların İlişkin Öğretmen Alguları	Emine Kunduz	Yıldız Teknik Üniversitesi	Sosyal Bilimler	YL	2007	2.5
3-Eğitim Denetimi Sisteminin Yasal Dayanaklara Göre Değerlendirilme	Ali Ni-yazi Oktar	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri	YL	2010	5.2
4-Türkiye-Finlandiya Eğitim Sisteminin Karşılaştırılması	İlknur Çakırcı	Cumhuriyet Üniversitesi	Sosyal Bilimler	YL	2010	6.2
5-Kosova Eğitim Deneticilerinin Türk Eğitim Denetimi	Esengül Leskovci	Ankara Üniversitesi	Eğitim Bilimleri	YL	2011	6.2

Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi

Sisteminin Kosova Eğitim Sisteminde Uygulanabilirliğine İlişkin Görüşleri						
6-Eğitim Denetimi Türkiye-Yunanistan-Bulgaristan Örneği	Pervin Chairoula	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler	YL	2011	6.2
7-Türkiye Ve İngiltere Eğitim Sistemlerindeki Okulların Eğitim Denetimi, Politikaları Ve Uygulamaları Arasındaki Benzerlik Ve Farklılıklar Nelerdir?	Necip Tosun	Yeditepe Üniversitesi	Sosyal Bilimler	YL	2013	6.2

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Özen, F. & Hendekçi, E., A. (2016). Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi, *OPUS – Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11) s.619-650.